

TERMÍN:

NÁZOV MATERIÁLU: O firmách a ľuďoch

TYP VÝSTUPU*1: Komentár

AUTOR(I): Peter Wittemann, Vladimír Peciar

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: Inštitút finančnej politiky

RECENZNÝ FORMÁT*2: 1

RECENZENT (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): Daniel Dujava, docent, NHF EÚ v BA

PRIPOMIENKY:

Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*3	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*4
strana 1, odsek 1	Je pravda, že nedostatočná efektívnosť alokácie môže byť príčinou spomalenia konvergenencie, avšak efektívnosť alokácie zdrojov determinuje primárne úroveň produkcie, nie tempo jej rastu, ergo determinuje primárne rozdiely vo výkonnosti, nie tempo konvergenencie. Grafy 5 a 6 nenaznačujú, že by v poslednom období dochádzalo k zhoršovaniu efektívnosti alokácie, kľúčové je však porovnanie s inými krajinami. Došlo v posledných rokoch k nejakej významnej zmene v úrovni efektívnosti alokácie v porovnaní s vyspelými krajinami (napr. zlepšila sa v týchto krajinách efektívnosť alokácie zdrojov kým tu stagnuje)? Ak áno, potom by sme naozaj mohli hovoriť o efektívnosti alokácie ako o príčine spomalenia konvergenencie.		Áno, efektívnosť alokácie zdrojov primárne determinuje úroveň produktivity, ale štúdie García-Santana (2016) či Dias et al. (2015) priamo prepájajú nárast/pokles alokačnej efektivity s tempom rastu HDP. Komentár sa priamo nevenuje tejto oblasti, ale zhoršenie alokačnej efektivity znižuje úroveň HDP/produktivity v danom roku. Ak dochádza k rastu neefektívnej alokácie, obe štúdie poukazujú na to, že dochádza aj ku spomaleniu potencionálneho rastu HDP.
strana 2, odsek 2	Definícia optimálnej alokácie je príliš komplikovaná, myslím, že lepšia by bola formulácia „Ekonomicky optimálna distribúcia zdrojov a najvyšší		Akceptovaná: Zmena zapracovaná v texte. Odkaz na pareto-efektívnu alokáciu

1 Podľa parametrov analytických výstupov opísaných v materiáli Recenzný postup.

2 Podľa materiálu Recenzný postup.

3 Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

4 Pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie/ pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.

	<p>blahobyť je dosiahnutý vtedy, ak by akýkoľvek iný spôsob alokácie zdrojov znížil celkový blahobyť. Autori sa tu odvolávajú na Pareto-efektívnosť, to dáva zmysel v kontexte modelu, kde je reprezentatívna domácnosť a existuje jasná definícia „blahobyťu“, v realite sa to komplikuje, keďže existuje viacero jednotlivcov a Pareto-optimalita znamená, že akýkoľvek iný spôsob alokácie zdrojov a rozdelenia outupu medzi jednotlivcov by znížil blahobyť aspoň jedného jednotlivca. Prepojiť „modelovú“ efektívnosť s efektívnosťou v reálnej ekonomike nie je úplne jednoduché a mám dojem, že z toho, ako autori toto formulujú v texte vzniká dojem, že je to jednoduchšie, než to naozaj je. Prísne povedané, ak v realite existuje na prvý pohľad neefektívna firma vyrábajúca obskúrny produkt, ktorý silne preferuje jediný jednotlivec, eliminovať je nemusí byť efektívne.</p>	odstránený.
strana 5, odsek 6	<p>Autori uvádzajú: „Ak chce Slovensko obstať v medzinárodnej konkurencii, musí významne investovať do kvality ľudského kapitálu, podporovať prenos vedomostí (tzv. <i>knowledge spillover</i>), podporovať vznik firiem v sektoroch s vysokou pridanou hodnotou a zvýšiť efektívnosť verejnej správy. V blízkej budúcnosti tak silnejúca globálna konkurencia vytvorí enormný tlak na efektívnu alokáciu zdrojov v ekonomike.“</p> <p>Toto ale nevyplýva z modelu (čo neznamena, že to do komentára nepatrí). Slovensko mať kvalitný ľudský kapitál, aj rovnaké A vo všetkých firmách (ako výsledok spilloverov) a stále tu môže ostať nízka efektívnosť alokácie. K efektívnosti verejnej správy model nevie povedať nič.</p>	<p>Čiastočne akceptovaná: Úvodný odsek síce nie úplne vyplýva z technickej analýzy efektívnej alokácie, ale vychádza z regresnej analýzy determinantov firemnej produktivity. Taktiež a poskytuje priestor na otvorenie témy týkajúcej sa odporúčaní pre hospodársku politiku. Odsek doplnený o „...a zvyšovanie úrovne produktivity.“</p> <p>Komentár má dve roviny, a to, alokačnú efektívnosť a analýzu determinantov firemnej produktivity.</p> <p>Druhá časť pripomienky zapracovaná ako poznámka pod čiarou.</p>
strana 6, odsek 4	Tvrdenie, že vyššia kvalifikácia	Akceptovaná:

	na trhu práce vedie k zníženiu frikcií by som odporučal referencovať. Okrem toho, je to niečo, čo je možné skúmať aj priamo v modeli. Je alokácia zdrojov v podmnožine firiem zamestnávajúcich nízkokoveliifikovaných nižšia?	Referencované na dátach výberového zisťovania pracovných síl z Q4 2018.
strana 8, odsek 3	Preklad pojmu <i>distortion</i> do slovenčiny ako „bariéra“ sa mi nezdá vhodný. Ak čerpá vybraná firma dotácia, nejedná sa o bariéru v štandardnou slova zmysle, ale je to <i>dostortion</i> . Slovenčina pozná výraz „distorzia,“ ten sa mi zdá vhodnejší.	Čiastočne akceptovaná: Doplnené o pojem distorzia. Uvedené, že pojem bariéra a distorzia sú v komentári používané ako synonymá.
strana 8, odsek 4	Bariéra/distorzia vzniká, aj keď sú subvencie, daňové zvýhodnenia a pod. poskytnuté produktívnym firmám. Okrem toho, nie je mi zrejmé, ako medzi bariérou/dostorzie spadá nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily (v duchu HK modelu). Množstvo kvalifikovaných pracovníkov je obmedzené, ktoré je potrebné rešpektovať? Detto pre inovačnú kapacitu firiem. Zaškolenie zamestnancov v modeli explicitne nevystupuje, ale je ho možné distorziu/bariéru? Ak je to niečo, čo je potrebné vykonať, tak to nie je niečo, čo vieme odstrániť a zvýšiť takto TFP (v duchu toho, čo prezentujú grafy 5, 6 a 7).	Rozumieme priloženej pripomienke, ale definícia bariéry/distorzie v poslednom bode odseku 4 sa zameriava na jej širší popis. Napr. tzv. <i>adjustment costs</i> , môžu byť v niektorých príkladoch vnímané ako bariéry. Konkrétne k príkladu nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily – ak produktívna firma nedokáže nájsť na trhu práce potrebné množstvo pracovných síl, tak je suboptimálne malá a nedostatok pracovných síl bráni v jej raste. Prvý bod doplnený o poznámku pod čiarou.
strana 9, odsek 1	Považujem za vhodné vyjadriť sa k tomu, ako veľmi sú výsledky závislé na výbere elasticity o hodnote 3, resp. aké je ráció tejto hodnoty.	Zvýšenie elasticity substitúcie z 3 na 5 zvýši potenciálny rast TFP z 43 % na približne 80 % (základný scenár, firmy s 10 a viac zamestnancami). Výrazné navýšenie potenciálnych rastov TFP po zmene elasticity sú dokumentované aj v Hsieh, Klenow (2009), Dias et al. (2015) či García-Santana (2016). Pôvodná hodnota 3 vychádza z empirických

		odhadov zo štúdií Broda, Weinstein (2006) a Hendel and Nevo (2006).
--	--	---

CELKOVÉ HODNOTENIE:

Komentár využíva jednu z najmodernejších metód hodnotenia efektívnosti, aplikuje ju na jedinečné slovenské mikro údaje a formuluje relevantné odporúčania pre hospodársku politiku. Z tohto dôvodu jednoznačne odporúčam komentár publikovať.

SCHVÁLIŤ⁵:

- odporúčam
 neodporúčam

podpis recenzenta

Súhlasím* s uvedením svojho mena ako mena recenzenta v recenzovanej publikácii:

- ÁNO
 NIE

Súhlasím* so zverejnením tohto pripomienkovacieho hárka:

- ÁNO
 NIE

⁵ Hodiace sa označte krížikom.